

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/98/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5809201644
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5809201644.4

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a sudcov JUDr. Yvetty Dzugasovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnej veci žalobkyne: Q. E., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX K., zastúpenej Mgr. Ivanom Košťálom, advokátom, so sídlom B. XX, XXX XX K., proti žalovaným: 1/ X. Q., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/X, XXX XX K., zastúpenej JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom Q. XXX/XX, XXX XX K., 2/ G. F., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, XXX XX Y., 3/ I. W., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXX, XXX XX Y., o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/52/2009-626 zo dňa 19. októbra 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/52/2009-626 zo dňa 19. októbra 2016 zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu žalobkyne zamietol (veta I. výroku). Súčasne vyslovil, že žalovaní v 1/ až 3/ rade majú nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (veta II. výroku). Žalobkyni tiež uložil povinnosť uhradiť štátu trovy konania vo výške 134,62 Eur na účet v ňom označený do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (veta III. výroku).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenu okresnému súdu dňa 17.04.2009 v znení jej zmeny pripustenej súdom sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností uvedených v uznesení Okresného súdu Námestovo č.k. 2C/52/2009-77 zo dňa 13. 01. 2011 nachádzajúcich sa v k.ú. Y.. V priebehu konania žalobkyňa podala návrh na zmenu petitu žaloby zo dňa 05.09.2011, doručený súdu dňa 07.09.2011, ktorú zmenu súd pripustil uznesením č.k. 2C/52/2009-136 zo dňa 26.10.2011, ktorým už žiadala priznať vlastnícke právo k tam uvedeným nehnuteľnostiam a to v celosti (bez vymedzenia resp. uvedenia veľkosti vlastníckeho podielu v petite žaloby). Následne v priebehu konania žalobkyňa prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu podala dňa 12.10.2012 ďalší návrh na zmenu petitu žaloby, ktorú zmenu súd pripustil uznesením č.k. 2C/52/2009-238 zo dňa 18.10.2012 v nasledovnom znení: I/ žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k.ú. Y. ako pozemok parcela KN-E č.2909/2 - trvalé trávnaté porasty o výmere 28 m2, parcela KN-E č.2909/7 - trvalé trávnaté porasty o výmere 21 m2, parcela KN-E č.2909/8 - trvalé trávnaté porasty o výmere 154 m2, pod B 4 v podiele 1/3 zapísané na žalovanú v rade 1/. II/ Žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX pre k.ú. Y., ako pozemok parcela KN-E č. 2885/1 - orná pôda o výmere 346 m2, parcela KN-E č. 2885/2 - orná pôda o výmere 239 m2, parcela KN-E č. 2886/3 - orná pôda o výmere 199 m2, parcela KN-E č. 2886/4 - orná pôda o výmere 142 m2, parcela KN-E č. 2900 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1.262 m2, parcela KN-E č. 2901/1 - orná pôda o výmere 3.838 m2, parcela KN-E č. 2901/2 orná pôda o výmere 35 m2, parcela KN-E č.2902 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 325 m2, parcela KN-E č.2903/1 - orná pôda o výmere 4348 m2, parcela KN-E č. 2903/2 - orná pôda o výmere 37 m2, parcela KN-E č. 2903/3 - orná pôda o výmere 2010 m2, parcela KN-E

č. 2904/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 222 m², parcela KN-E č. 2904/4 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1163 m², pod B 1 v podiele 1/6 zapísané na žalovanú v rade 3/, pod B 3 v podiele 1/8 zapísané na žalovanú v 2/ rade a pod B 5 v podiele 1/3 zapísané na žalovanú v rade 1/. III/ Žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k.ú. Y. ako pozemok parcela KN-E č. 2845 - lesné porasty vo výmere 7.037 m², parcela KN-E č. 2846 - lesné pozemky o výmere 600 m², parcela KN-E č. 2847 - orná pôda vo výmere 40.612 m², parcela KN-E č. 2848 - lesné pozemky o výmere 3.204 m², parcela KN-E č. 2849 - lesné pozemky o výmere 57.345 m², parcela KN-E č. 2850 - orná pôda o výmere 7.502 m², parcela KN-E č. 2851 - orná pôda o výmere 2.917 m², parcela KN-E č. 2852 - orná pôda o výmere 1.473 m², parcela KN-E č. 2853 - orná pôda o výmere 1.192 m², parcela KN-E č. 2854 - orná pôda o výmere 8.775 m², parcela KN-E č. 2855/1 - orná pôda o výmere 603 m², parcela KN-E č. 2855/2 - orná pôda o výmere 18 m², parcela KN-E č. 2856/1 - trvalé trávne porasty o výmere 1.059 m², parcela KN-E č. 2856/2 - trvalé trávne porasty o výmere 257 m², parcela KN-E č. 2856/3 - trvalé trávne porasty o výmere 36 m², parcela KN-E č. 2857 - trvalé trávne porasty o výmere 622 m², pod B 5 v podiele 1/12 zapísané na žalovanú v rade 1/. IV/ Žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k.ú. Y. ako pozemok parcela KN-E č. 7660/3 orná pôda o výmere 1877 m², pod B 1 v podiele 1/1 zapísané na žalovanú v rade 2/. V/ Žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k.ú. Y. ako pozemok parcela KN-E č. 7389/71 - orná pôda o výmere 243 m², pod B 1 v podiele 1/2-ica zapísané na žalovanú v rade 3/ a pod B 2 v podiele 1/2 zapísané na žalovanú v rade 2/. VI/ Žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou v podiele 66/240 z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX k.ú. Y. ako pozemok parcela KN-E č. 7389/70 - trvalé trávnaté porasty o výmere 1.502 m², pod B 1 v podiele 1/1 zapísané na žalovanú v rade 3/. 3. Svoju žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že na základe osvedčenia o dedičstve vydaného Okresným súdom v Nitre sp. zn. D 1432/01, Dnot 114/01 dňa 20.06.2002, právoplatným 08.07.2002, nadobudla po poručiťovi H. Y., zomrelom XX.XX. XXXX, spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam v k.ú. Y., zapísané v pozemnoknižnom protokole (ďalej len „PK protokole“) č. 47, r.č. 1 až 9 a to podiely pod B 28 a 29 v 1/12 úč. (20/240) a pod B 39 v 46/240 úč., spolu v podiele 66/240 úč. Dedičstvo žalobkyne však nebolo v plnom rozsahu zapísané do katastra nehnuteľností, a to z dôvodu, že listom zo dňa 17.07.2003 Správa katastra v Námestove žalobkyňu oznámila, že na PK protokole č. 47 na podiely pod B 28, 29 a 39 už bolo dňa 09.02.2001 zapísané osvedčenie o držbe č. Z 3232/2000 (NZ 296/00) v prospech X. W. a I. W., bytom Y. XXX. Na PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. boli založené LV č. XX a LV č. XXXX, na ktorých boli ako spoluvlastníci evidovaní aj H. Y. v podiele 20/240 úč. a X. Y. v podiele 46/240 úč., ktoré boli predmetom dedičstva a ktoré mala nadobudnúť žalobkyňa. Podľa súčasných údajov katastra na nehnuteľnosti bol medzičasom založený nový LV č. XXXX pre k.ú. Y., a to vo vzťahu k nehnuteľnostiam a vlastníkom pôvodne zapísaným na LV č. XXXX a nový LV č. XXXX pre k.ú. Y. vo vzťahu k nehnuteľnostiam a vlastníkom pôvodne zapísaným na LV č. XX. Na oboch nových LV č. XXXX a LV č. XXXX je zapísaná žalovaná v 1/ rade ako spoluvlastníčka, ktorá predmetné nehnuteľnosti dostala darom v roku 2003 od rodičov X. a I. W.. V danom prípade ide o podiely, ktoré mali byť predmetom osvedčenia o držbe č. Z 3232/2000 (NZ 296/00), podľa prípisu Správy katastra Námestovo zo dňa 17. 07. 2003 vo vzťahu k PK protokolu č. 47 podiely pod B 28, 29 a 39, ktoré boli predmetom dedičstva a patria žalobkyňu. Žalovaná v rade 1/ a ani jej právni predchodcovia neboli a nie sú oprávnenými držiteľmi podielov, ktoré osvedčovali, t.j. podielov H. Y. vo výške 20/240 účasti a X. Y. vo výške 46/240 úč. z PK protokolu č. 47 pod B 28, 29 a 39. Jedinou oprávnenou osobou k týmto podielom titulom dedenia je žalobkyňa. Žalobkyňa má teda naliehavý právny záujem na podanej žalobe, nakoľko žalovaná v rade 1/ je zapísaná ako vlastníčka sporných nehnuteľností a zmenu tohto stavu môže privodiť len súdne rozhodnutie v tejto veci ako podklad pre vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností.

4. Podaním doručeným súdu 10. 12. 2010 žalobkyňa žiadala pripustiť ďalších účastníkov do konania a to na strane žalovaných o žalovanú v rade 2/ a 3/ a taktiež aj rozšírenie pôvodného petitu žaloby. Dôvodom bola skutočnosť, že žalovaná časť parcel, ktoré boli predmetom sporu previedla na žalované v rade 2/ a 3/ a geometrickým plánom boli vytvorené aj nové parcely z pôvodných parcel. Okresný súd preto uznesením č.k. 2C/52/2009-77 zo dňa 13.01.2011 pripustil vstup žalovaných v rade 2/ a 3/ do konania a tiež zmenu petitu pôvodnej žaloby.

5. Žalobkyňa teda v priebehu konania žiadala určiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaných v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y., a to najskôr k podielom pod B 28, 29 a 39 - celkový spoluvlastnícky podiel 66/240 úč., následne pripustenou zmenou petitu (uznesením Okresného súdu Námestovo č.k. 2C/52/2009-136 zo dňa 26.10.2011) vlastníctvo v celosti, ďalšou pripustenou zmenou petitu (uznesením Okresného súdu Námestovo č.k. 2C/52/2009-238 zo dňa 18.10.2012) opätovne v spoluvlastníckom

podiele 66/240 úč., ale už k parcelám registra "E"; resp. registra. "C" na jednotlivých listoch vlastníctva tak, ako je to uvedené v bode 2. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

6. Okresný súd citoval ust. 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 36a zákona č. 162/1995 Z. z. (Katastrálny zákon), ust. § 130 ods. 1, § 134 ods. 1 a 3, § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 872 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.1992, § 133 a § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného do 31.12.1991, § 2 ods. 1 až 3 zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam, účinného do 30.11.2000 a konštatoval, že žalobkyňa má v prejednávanej veci naliehavý právny na požadovanom určení v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP (a pred 01.07.2016 ust. § 80 písm. c) O.s.p.).

Z dedičského rozhodnutia Okresného súdu Nitra sp. zn. D 1432/01 zo dňa 20.06.2002 súd totiž zistil, že spoluvlastnícke podiely v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. pod B 28, 29 a 39 nadobudol H. Y. titulom dedenia D 884/70. H. Y. zomrel XX.XX.XXXX a po ňom predmetné nehnuteľnosti zdedila žalobkyňa v podiele 66/240 účasti V uvedenom dedičskom rozhodnutí je uvedené, že na PK protokole č. 47 sú založené LV č. XX a LV č. XXXX. Z prípisu Správy katastra Námestovo zo dňa 17.07.2003 adresovanom žalobkyni mal súd preukázané, že na spoluvlastnícke podiely v PK protokole č. 47, pre k.ú. Y. pod B 28, 29 a 39 bolo dňa 09.02.2001 zapísané osvedčenie o držbe č. Z 3232/2000 vydané v prospech žalovanej 3/ a jej manžela.

7. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané, že V. Y. (t.j. právny predchodca H. Y. a žalobkyne) ešte v roku 1963 odpredal X. S. pozemok poniže svojho domu (záhradu) za sumu 1900,- Kčs. Právny predchodca žalobkyne H. Y. ako spoluvlastník nehnuteľností zapísaných v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. v podiele 66/240 úč., ktoré nadobudol titulom dedenia po poručiťovi V. Y. v dedičskom konaní pod. sp. zn. D 884/70 ešte za svojho života (zomrel 20.05.2001) tento spoluvlastnícky podiel na jednotlivých pozemkoch predal a to jednak Obci Y. pod výstavbu rodinných domov pre X. Z. a X. a I. W., ktorým boli tieto pozemky následne odovzdané do osobného užívania. Následne v roku 1993 odpredal H. Y. svoj podiel na týchto nehnuteľnostiach v časti od stavebného pozemku W. do potoka, časť pod cestou za rodinným domom X. Z. a hradu pri rieke za sumu 14.000,- Sk (10.500,- Sk + 3.500,- Sk) a v roku 1995 odpredal W. ďalšiu časť smerom na chotár, kde je zahnutý aj les (PK parcela č. 784) za sumu 50.000,- Sk (20.000,- Sk + 30.000,- Sk). Listiny preukazujúce vyplatenie kúpnej ceny pre V. Y. a následne aj pre H. Y. sú založené v spise na čl. 29 -32. Na základe uvedených listín sa žalovaná v rade 3/ spolu so svojim manželom X. W. stali oprávnenými držiteľmi v zmysle § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nakoľko vyplatením kúpnej ceny za spoluvlastnícky podiel V. Y. a jeho dediča H. Y. (66/240 úč.) nakladali s uvedenou vecou ako s vlastnou a vykonávali vlastnícke právo pre seba. Do oprávnenej držby vstúpili minimálne od 01.06.1995 a boli dobromyseľní v tom, že takto nadobudli spoluvlastnícky podiel 66/204 úč. po H. Y. v PK protokole č. 47 k.ú. Y. a teda že im tento podiel patrí. Do uvedenej lehoty je potrebné započítať aj oprávnenú držbu X. S. k spoluvlastníckemu podielu v pozemku pod svojim rodinným domom (záhrada), ktorý odkúpil ešte od V. Y. (právny predchodca H. Y.) v roku 1963 za použitia § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

8. Vychádzajúc z popísaného skutkového stavu by sa za normálnych okolností žalovaná v rade 3/ s jej manželom, resp. žalovaná v rade 1/ (dcéra žalovanej v 3/ rade) mali domáhať určenia vlastníctva k spoluvlastníckemu podielu na sporných nehnuteľnostiach titulom vydržania. V súdenom prípade však ide o situáciu, keď je vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam zapísané v katastri nehnuteľnosti na príslušných listoch vlastníctva na žalovaných a žalobkyňa žiada určiť vlastníctvo v spoluvlastníckom podiele 66/240 úč. k týmto nehnuteľnostiam, a to titulom dedičskej listiny po poručiťovi H. Y.i, ktorý počas svojho života postupne odpredával tento spoluvlastnícky podiel na jednotlivých pozemkoch v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. a preukázateľne za jeho odpredaj obdržal finančnú hotovosť. V prospech uvedeného svedčia listiny predložené žalovanou v 3/ rade a to: zápisnica zo dňa 06.05.1963 (čl. 29), na ktorej V. Y. potvrdzuje, že večným právom predal poniže domu X. S. záhon - záhradu za sumu 1.900,- Sk, (správne má byť uvedená mena Kčs - poznámka odvolacieho súdu), ktorú X. S. ihneď vyplatil, doklad označený ako predajná zmluva zo dňa 17.10.1993 (čl. 30), ktorou H. Y. písomne potvrdil, že predal X. W. záhon okolo ulice od rodinného domu až po potok za cenu 14. 000,- Sk (10.500,- Sk + 3.500 Sk), potvrdenie zo dňa 01.06.1995 (čl. 31 spisu), ktorým H. Y. súhlasí s prepisom parcely č. 813 pri predaji na X. W., bytom Y. XX, za čo prevzal zálohu vo výške 20.000,- Sk a dňa 02.06.1995 mu bol poštovou zloženkou (čl. 32 spisu) zaslaný doplatok v sume 30.000,- Sk, čestné prehlásenie zo dňa 16.07.2003 (čl. 33 spisu), ktorým žalobkyňa vyhlásila, že osobne prevzala sumu 30.000,- Sk za pozemky v k.ú. Y. protokol č. 47 a les parcela č. 784, ktoré dobrovoľne predala X. W. a jeho manželke I. rod. S. s tým, že v budúcnosti si nebude viac nárokovať na výplatu za odpredaj. Počas trvania oprávnenej a dobromyseľnej držby si manželia W. právne usporiadali vzťah k tomuto spoluvlastníckemu podielu v roku 2000 a to cez notárske osvedčenie N 187/00, NZ 296/00 vydané na Notárskom úrade JUDr. Kakačkovej v P. S., ktoré bolo dňa 09.02.2001 zapísané v

katastri nehnuteľností pod č. Z 3232/2000. Manželia W. následne darovacou zmluvou zo dňa 10.07.2003 takto zapísané spoluvlastnícke podiely (Z 3232/2000) v celkovom spoluvlastníckom podiele 80/240 úč. previedli na svoju dcéru X. W., nar. XX.XX. XXXX - žalovanú rade 1/, ktorej vklad bol Správou katastra Námestovo povolený pod č. V 1035/2003. V zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa teda žalovaná v rade 1/ stala vlastníčkou tohto spoluvlastníckeho podielu začiatkom mesiaca jún 2005, kedy mala tento podiel nepretržite v nerušenej držbe desať rokov a to aj s prihladením na ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda so započítaním dobromyseľnej a oprávnenej držby rodičov - manželov W.. Podľa názoru okresného súdu vydanie notárskeho osvedčenia N 187/00, NZ 296/00 NÚ JUDr. Kakačkovej v P. S., ktoré bolo dňa 09.02.2001 zapísané v katastri nehnuteľnosti pod č. Z 3232/2000, neprešlo plynutie lehoty na vydržanie, ale iba umožnilo, aby doterajší oprávnení držiteľia preniesli toto svoje právo na ďalšieho oprávneného držiteľa, ktorým bola ich dcéra - žalovaná v rade 1/. Žalovaná v rade 1/ bola až následne účastníčkou kúpnych zmlúv na strane predávajúcej, a to zo dňa 19.06.2009, vklad ktorej bol povolený pod č. V 984/09 v prospech žalovanej v 3/ rade (čl. 308-316 spisu), zo dňa 19.06.2009, vklad ktorej bol povolený pod č. V 985/09 v prospech žalovanej v 2/ rade (čl. 317-325 spisu), ktorými prevádzala časti nehnuteľnosti z bývalého PK protokolu č. 47 pre k.ú. Y. a to už v stave po ROEP a podľa geometrického plánu. Tým je daný okruh účastníkov na strane žalovaných. Oprávnenosť dobromyseľnej držby v zmysle § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka u žalovanej v rade 3/ a jej manžela (t.j. manželov W.) potvrdzujú jednak tzv. predajná zmluva zo dňa 17.10.1993, ktorou H. Y. potvrdil prevzatie sumy 10.500,- Sk a 3.500,- Sk, potvrdenie zo dňa 01.06.1995, na ktorom potvrdil prevzatie sumy 20.000,- Sk a následne mu bola poštovou zloženou č. 00032 zo dňa 02.06.1995 zaslaná suma 30.000,- Sk. Oprávnenosť držby a jej dobromyseľnosť zo strany manželov W. taktiež potvrdzuje aj čestné vyhlásenie samotnej žalobkyne zo dňa 16.07.2003, v ktorom potvrdila, že od manželov W. prevzala sumu 30.000,- Sk za odpredané nehnuteľnosti PK protokolu č. 47 pre k.ú. Y. a les s tým, že v budúcnosti si nebude viac robiť nároky na výplatu za odpredaj. Odpredaj spoluvlastníckeho podielu 66/240 úč. z PK protokolu č. 47 pre k.ú. Y. H. Y. manželom W. potvrdili aj svedkovia J. Y., ktorá sa zúčastnila rokovaní medzi H. Y. a W., brat žalobkyne X. Y., ktorý vo svojej výpovedi výslovne aj uviedol, že na Obecnom úrade v Y. boli spolu so žalobkyňou a ďalšou sestrou F. K., kde sa riešil rozpor o cenu pozemkov a lesa, ktoré odpredal W. ich brat H. Y.. Vtedy bol urobený záver ohľadom týchto pozemkov, že zo strany W. im bola doplatená suma 30.000,- Sk. Jednalo sa vlastne o doplatok ceny, ktoré pozemky - les im (W.) predal brat H. Y. a tieto peniaze si rozdelili ako súrodenci každý po 10.000,- Sk. Nepriamo to potvrdili aj svedkovia Q. Q. a X. Z., ktorí sú v susedstve týchto pozemkov a mali vedomosť o tom, že H. Y. ich odpredal W.. Kúpa spoluvlastníckeho podielu H. Y. v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. bola zavŕšená v roku 1995. Odpredaj realizovaný H. Y. nespochybnila ani samotná žalobkyňa a pod ťarchou listinných dôkazov žiadala len doplatok ceny spoluvlastníckeho podielu, ktorý jej bol manželmi W. vyplatený 16.07.2003, čo potvrdila samotná žalobkyňa a jej brat X. Y.. Podmienkou nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním podľa Občianskeho zákonníka bolo a je to, aby občan mal nehnuteľnosť nepretržite v držbe po dobu desiatich rokov. "Mať v držbe" však nemožno chápať len tak, že príslušný občan nehnuteľnosť užíva. Ten musí s príslušnou nehnuteľnosťou nakladať ako s vlastnou, t. j. so zreteľom na všetky okolnosti musí byť dobromyseľný v tom, že mu nehnuteľnosť, (v súdenom prípade spoluvlastnícky podiel 66/240 úč. z PK protokolu č. 47 pre k.ú. Y.), patrí. Na naplnenie obsahu dobrej viery (dobromyseľnosti) nemôže postačovať tvrdenie držiteľa, že je presvedčený o tom, že mu vec patrí. Toto tvrdenie musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá reálne usúdiť, že presvedčenie držiteľa po celú vydržaciú dobu bolo dôvodné. Okresný súd uviedol, že mu je známy obsah rozsudku NS SR sp.zn. 5Cdo 49/2010 zo dňa 29.03.2011, na ktorý poukázal aj odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 26.08.2015. V súdnej veci je však potrebné poukázať aj na správanie právneho predchodcu žalobkyne H. Y. po odpredaji spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zapísaných v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y. v podiele 66/240 úč. manželom W.. Po usporiadaní vzťahu zo strany W. k uvedenému spoluvlastníckemu podielu v roku 2000 cez notárske osvedčenie N 187/00, NZ 296/00 vydané 09.10.2000 na Notárskom úrade JUDr. Kakačkovej v P. S., H. Y. nerobil žiadne právne kroky proti nemu, keďže bol uzrozmeneý s tým, že tieto pozemky im skutočne odpredal. Správanie žalobkyne v súvislosti s vydaným notárskym osvedčením (jej vedomosť o tom zo Správy katastra Námestovo) a so zisťovaním, čo vlastne jej brat H. Y. odpredal manželom W. nasvedčuje tomu, že bola uzrozmeneá s odpredajom spoluvlastníckeho podielu 66/240 úč. u nehnuteľnosti v PK protokole č. 47 pre k.ú. Y., teda aj s tým, že jej právny predchodca - brat H. Y. za odpredaj spoluvlastníckeho podielu preukázateľne prevzal aj finančnú protihodnotu. So situáciou po vydaní notárskeho osvedčenia v prospech manželov W. bola žalobkyňa uzrozmeneá aj za fyzickej prítomnosti svojich súrodencov X. Y. a F. K.. Preukazuje to jej čestné prehlásenie zo dňa 16.7.2003 (čl.

33 spisu), v ktorom žalobkyňa vyhlásila za prítomnosti súrodencov, že osobne prevzala ako doplatok k cene sumu XX.XXX,- Sk za pozemky v k.ú. Y. protokol č. 47, a les parc. č. 784, ktoré dobrovoľne predala X. W. a jeho manželke I. rod. S. s tým, že v budúcnosti si nebude viac nárokovať na výplatu za odpredaj. Bol teda ponechaný aktuálny právny stav zapísaný v katastri nehnuteľnosti už po zápise ROEP. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že rodina žalobkyne sa z obce Y. odsťahovala v roku 1956, pričom v Y. zostal bývať len H. Y., ktorému otec V. Y. pozemky v Y. podpísal. Neskôr sa aj H. Y. odsťahoval na Dolniaky. Bolo teda v záujme právnych predchodcov žalobkyne pozemky odpredať, keďže bývali preč a nemali už záujem vrátiť sa späť. Manželia W. s vedomím právneho predchodcu žalobkyne usporiadali právne vzťahy k odkúpeným pozemkom (spoluvlastníckym podielom). Následne žalovaní medzi sebou a so spoluvlastníckym podielom po rodičoch (S.) v tej istej roli a za účasti ďalšieho spoluvlastníka v roli (E.) usporiadajú vzťahy k jednotlivým pozemkom, a to sčasti podľa geometrických plánov v KN do stavu registra "C". Podanie žaloby na určenie vlastníckeho práva zo strany žalobkyne až dňa 10.04.2009 preto súd prvej inštancie vyhodnotil ako konanie v rozpore s ustanovením § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Zo strany žalobkyne popísaným spôsobom dochádza vlastne k zneužitiu práva vo svoj prospech a to na úkor žalovaných. Zjavne ju k tomu vedú ekonomické dôvody bez rešpektovania toho, že žalovaní, resp. manželia W. už do odkúpenia pozemkov a usporiadania vzťahov k nim investovali nemalé finančné prostriedky. Takým spôsobom žalobkyňa zasahuje aj do už existujúcich spoluvlastníckych vzťahov k pozemkom, ktoré sú predmetom sporu a ku ktorým sú právne pomery v katastri nateraz usporiadané s čím sú spoluvlastníci uzrozmene. Z uvedených dôvodov súd právu žalobkyne uplatnenému v tomto konaní žalobou na určenie vlastníckeho práva neposkytol ochranu pre jeho rozpor s dobrými mravmi.

9. S poukazom na fakt, že žalobkyňa v tomto konaní nemala úspech, súd jej uložil povinnosť podľa ust. § 259 CSP s požitím § 258 CSP uložiť uhradiť trovy štátu. V tomto súdnom konaní vznikli štátu trovy konania vyplatením svedočného svedkovi X. Y. vo výške 134,62 Eur a to na základe uznesenia Okresného súdu Námestovo č.k. 2C/52/2009-419 zo dňa 20.12.2013, ktorá suma mu bola vyplatená z rozpočtových prostriedkov súdu. Štát teda v tomto konaní vystupuje v pozícii inej osoby, ktorá doposiaľ hradila výdavky spojené s dokazovaním - svedočné.

10. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaní v rade 1/ až 3/ mali v konaní plný úspech, preto im súd priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, proti žalobkyne, ktorá vo veci úspech nemala, s tým, že o výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

11. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zmeny, tak, že odvolací súd jej žalobe v celom rozsahu vyhovie. Súčasne žiadala, aby boli žalovaní zaviazaní nahradiť jej trovy, ktoré jej v súvislosti s týmto konaním vzniknú.

12. Uviedla, že nesúhlasí s obsahom napadnutého rozsudku, keďže toto rozhodnutie nemá oporu v zákone, ustálenej aplikačnej praxi či právnej teórii a je v rozpore s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý už v predmetnej veci trikrát zrušil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby. Súd prvej inštancie bol tak v zmysle ust. § 391 ods. 2 CSP pri rozhodovaní v napadnutej veci už viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý mu v poslednom uznesení (sp. zn. 6Co/314/2014 zo dňa 26.11.2014) uložil, aby sa v ďalšom konaní dôsledne oboznámil s predloženou notárskou zápisnicou a opätovne vyhodnotil spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam žalovanou v rade 3/ a jej manželom, a to aj v nadväznosti na aktuálnu judikatúru vo vzťahu k predpokladom nadobudnutia vlastníckeho práva formou vydržania (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo 49/2010 zo dňa 29.03.2011). Ďalej odvolací súd v uznesení sp. zn. 6Co/494/2015 zo dňa 26.08.2015 uviedol, že vo vzťahu k prejednávanej veci odvolací súd konštatoval, že v ustálenej súdnej praxi platí, že len samotné subjektívne presvedčenie, že sa niekto cíti byť vlastníkom nehnuteľnosti, nemôže byť samo o sebe predpokladom pre vydržanie. Je potrebné, aby k subjektívnemu pocitu držiteľa pristúpili ďalšie objektívne okolnosti nasvedčujúce oprávnenosti práva. V danom prípade za takéto ďalšie okolnosti prvoinštančný súd v aktuálnom, ale aj predchádzajúcom rozhodnutí považoval listinné dôkazy predložené žalovanou v rade 1/. K tomuto však odvolací súd poukázal na aktuálnu judikatúru vo vzťahu k predpokladom nadobudnutia vlastníckeho práva formou vydržania, na základe ktorej ústna zmluva o prevode nehnuteľností (ktorá bola tvrdená aj v prejednávanej veci), nemôže byť právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, a to ani v prípade, ak je držiteľ s ohľadom na všetky okolnosti presvedčený, že je vlastníkom veci. Súd prvej inštancie však pri svojom následnom rozhodovaní právny názor odvolacieho súdu vo vzťahu k hmotno-právnomu posúdeniu veci

nevzal dôsledne do úvahy. Odvolací súd sa pritom nestotožnil ani s tým, že skutkový stav, tak ako bol zistený v čase napadnutého rozhodnutia bol odlišný s tým, ako už v zrušenom rozhodnutí. Bez ohľadu na skutočnosti uvádzané v notárskej zápisnici je dôležité, aby pri tvrdenom nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním boli splnené jeho zákonné predpoklady, ku ktorým bezpochyby patrí právny dôvod nadobudnutia práva. Vo vzťahu k tomuto platí už vyššie rozoberaná argumentácia, ktorý právny titul sa považuje za objektívne nasvedčujúci oprávnenosti práva. Za popísanej situácie odvolaním napadnutý rozsudok je v rozpore s ust. § 391 ods. 2 CSP, a teda konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Na podporu svojej argumentácie odvolateľka poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/49/2010 zo dňa 29.03.2011, Občiansky zákonník - Veľký komentár, 2. zväzok 2015, str. 196 až 197 autora Imrich Fekete, ako aj na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 2Cdo 568/1996, sp. zn. 22Cdo 432/2003, sp. zn. 22Cdo 478/2001 a sp. zn. 22Cdo 3249/2009. Odvolateľka ďalej akcentovala, že v zmysle § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka písomnú zmluvu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov. Pokiaľ by okresný súd vyhodnocoval spôsob nadobudnutia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam žalovanými v zmysle citovaného rozsudku NS SR a právnej teórie, nemohol by dospieť k záveru, že žalovaná v rade 3/ spolu s jej manželom oprávnene a dobromyseľne vstúpili do držby minimálne od 01.06.1995, pretože omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ držby ujíma (právny omyl), ospravedliteľný nie je. Preto ak sa niekto uchopí držby nehnuteľností na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľností, nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, ak je presvedčený, že takáto zmluva k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje a jej zápis v katastri nehnuteľností je len formálnym úkonom. Držba nehnuteľností, ktorá sa o takúto zmluvu opiera, nemôže viesť k vydržaniu. Samotná žalovaná v rade 3/ pred súdom uviedla, že o kúpe pozemkov sa mala robiť aj písomná zmluva a za tým účelom H. Y. prišiel aj do Y. v roku 1996, nedoniesol však žiadne papiere. Žalovaná v rade 3/ si teda bola vedomá, resp. si musela byť vedomá toho, že u nej neexistuje platný právny dôvod nadobudnutia práva (právny titul), a teda nemohla byť v dobrej viere, že jej nehnuteľnosti patria. Toto tvrdenie potvrdzuje aj skutkové zistenie súdu, že v roku 2000 si žalovaná v rade 3/ spolu s jej manželom usporiadali vzťahy k sporným nehnuteľnostiam, a to cez notárske osvedčenie N187/00, NZ 296/00 na Notárskom úrade JUDr. Kakačkovej v P. S.. Ak by žalovaná v rade 3/ spolu s manželom mali relevantný právny titul, ktorý by ich oprávňoval na držbu, nepotrebovali by a neobstarávali by si predmetné notárske osvedčenie. Odvolateľka tiež poukázala na dve právne zásady, a to 1/ ignorantia iuris non excusat - neznalosť zákona neospravedlňuje, a preto existuje právna fikcia, že každý je oboznámený s platnými a účinnými zákonmi a je si vedomý svojich práv a povinností; 2/ vigilantibus iura scripta sunt - práva patria bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv, a ktorí svoje oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. Žalobkyňa tiež nesúhlasila so záverom prvoinštančného súdu, že žalovaná v rade 1/ sa stala vlastníčkou sporných nehnuteľností začiatkom mesiaca jún 2005, kedy mala tento podiel nepretržite v nerušenej držbe 10 rokov, a to aj s prihliadnutím na ust. § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t.j. so započítaním dobromyseľnej a oprávnenej držby rodičov - manželov W. Okrem toho, že žalovaná v rade 3/ spolu s jej manželom nemali nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania v oprávnenej a dobromyseľnej držbe, odvolateľka poukázala aj na to, že aj keby od 01.06.1995 bola ich držba oprávnená a dobromyseľná, netrvala by nepretržite a nerušene po dobu 10 rokov, nakoľko žalobkyňa listom zo dňa 25.07.2003, na ktorý žalovaná v rade 3/ reagovala listom zo dňa 11.08.2003 žiadala okrem iného o dorovnanie - doplatenie ceny a upozornila žalovanú v rade 3/ aj na tú skutočnosť, že jej právny titul nadobudnutia predmetnej nehnuteľnosti „osvedčenie“ je nedostatočný. Túto skutočnosť potvrdila v konaní aj samotná žalovaná v rade 3/, ktorá uviedla, že prvýkrát boli rušení v užívaní týchto pozemkov po H. Y. v roku 2003, a to žalobkyňou, keď jej manželovi začala vypisovať listy, že je tam veľa hektárov, že pole nemali v jednom pásiku, ale v štyroch. Odvolateľka ďalej citovala z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 119/2007 zo dňa 30.06.2008, v zmysle ktorého dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pre posudzovanie oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí, alebo že je subjektom

práva, ktorého obsah vykonáva. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o takýchto skutočnostiach. Na podporu svojich tvrdení odvolateľka poukázala aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 4027/2009 zo dňa 14.12.2011, sp. zn. 22Cdo 2249/2010, sp. zn. 28Cdo 3930/2010, sp. zn. 26Cdo 4024/2010, sp. zn. 28Cdo 890/2011 a sp. zn. 28Cdo 4543/2011. Je nepochybné, že list žalobkyne zo dňa 25.07.2003 musel objektívne u žalovanej v rade 3/ vyvolať pochybnosti o oprávnenosti a dobromyseľnosti jej držby, a to minimálne ku dňu oboznámenia sa s predmetným listom, na ktorý žalovaný v rade 3/ reagovala svojím listom zo dňa 11.08.2003, kedy musela zaniknúť dobromyseľnosť držby a muselo sa prerušiť aj plynutie vydržacej doby. K súdom tvrdenému nadobudnutiu vlastníctva žalovanou v rade 3/ začiatkom júna 2005 tak nemohlo dôjsť, keďže ním tvrdená oprávnená a dobromyseľná držba nebola nepretržitá a ani nerušená po dobu 10 rokov. Z uvedeného je nepochybné, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko pre nadobudnutie vlastníctva titulom vydržania v predmetnom prípade absentuje podmienka oprávnenej, dobromyseľnej, nepretržitej a nerušenej držby predmetných nehnuteľností po dobu 10 rokov a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, keďže nemá oporu v zákone, ustálenej aplikačnej praxi ani právnej teórii. Za danej situácie neobstojí ani argumentácia okresného súdu ohľadne vyporiadania sa s obsahom rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/49/2010 zo dňa 29.03.2011, pretože je nielen nedostatočná, ale aj úplne scestná, nakoľko vo svojej argumentácii sa súd prvej inštancie vôbec ani len nezaoberal tou najpodstatnejšou skutočnosťou, a to absenciou riadneho právneho titulu, ktorý by odôvodňoval dobromyseľnú a oprávnenú držbu manželov W., čo vykazuje aj znaky svojvôle súdu. Odvolateľka tiež nesúhlasila so záverom okresného súdu, že potom ako manželia W. v roku XXXX právne usporiadali svoj vzťah k spoluvlastníckemu podielu na sporných nehnuteľnostiach, prostredníctvom notárskeho osvedčenia č. N187/00, NZ 296/00 vydaného na Notárskom úrade JUDr. Kakačkovej v P. S., ktoré bolo následne dňa 09.02.2001 zapísané v katastri nehnuteľnosti pod Z 3232/2000, právny predchodca žalobkyne H. Y. nerobil žiadne kroky voči nemu, keďže bol uzrozumený s tým, že tieto nehnuteľnosti odpredal. Žalobkyni nie je zrejmé, na základe čoho prvoinštančný súd dospel k takémuto záveru, keďže tento jeho záver vôbec nevyplýva z ním vykonaného dokazovania. Právny predchodca žalobkyne H. Y. nebol účastníkom predmetnej notárskej zápisnice, a ani následného vkladového konania, a teda nemusel o týchto krokoch manželov W. vôbec vedieť, a byť s týmto ich úkonom uzrozumený. Okrem toho, právny predchodca žalobkyne H. Y. zomrel dňa XX.XX.XXXX, teda tri mesiace po zapísaní, zverejnení predmetnej skutočnosti v katastri nehnuteľností, a preto nemal ani čas podniknúť akékoľvek právne kroky proti vydanému notárskemu osvedčeniu. Rovnako ničím nie je podložený záver okresného súdu, že rodina žalobkyne a jej právny predchodca H. Y. sa z obce Y. odstáhovali, a preto bolo v ich záujme pozemky odpredať, keďže nemali záujem sa tam vrátiť. Žalobkyni nie je zrejmé, prečo by malo byť v záujme jej právnych predchodcov odpredávať pozemky, keď je všeobecne známy nielen vzťah ľudí k pôde, najmä k tej po predkoch. Navyiac práve nehnuteľnosti sú z dlhodobého hľadiska jednou z najstabilnejších a najvýhodnejších hodnôt, keďže ich cena s pribúdajúcim časom len rastie. Okresný súd poukázal na čestné prehlásenie žalobkyne zo dňa 16.07.2003, no nevysporiadal sa už s listom žalobkyne zo dňa 25.07.2003, na ktorý žalovaná v rade 3/ reagovala listom zo dňa 11.08.2003, v ktorom okrem iného žiadala dorovnanie ceny, pričom upozornila žalovanú v rade 3/ aj na tú skutočnosť, že jej právny titul nadobudnutia predmetných nehnuteľností, „osvedčenie“, je nedostatočný. Súd prvej inštancie len nekriticky a v prospech jednej strany sporu (žalovaných v rade 1/ až 3/) poukázal na skutočnosť, správanie žalobkyne, jej čestné prehlásenie zo dňa 16.07.2003, pričom jej bezprostredne nasledujúce správanie svedčiace v jej prospech (list zo dňa 25.07.2003) vôbec nezohľadnil a ani sa s ním pri právnom posúdení veci nevysporiadal. Na jednej strane okresný súd poukázal na usporiadanie vzťahu manželov W. k predmetným nehnuteľnostiam notárskou zápisnicou, tak že toto správanie odôvodňuje ich oprávnený nárok, no na strane druhej opomenul, že toto ich správanie preukazuje, že obidvaja si boli vedomí toho, že nemajú relevantný právny titul, ktorý by odôvodňoval oprávnenosť ich držby. Rovnako ďalšiu skutočnosť, a to že žalovaní medzi sebou za účasti ďalšieho spoluvlastníka usporiadali vzťahy k ďalším pozemkom, súd vyložil len v ich prospech napriek tomu, že pokiaľ vzťahy k ostatným pozemkom títo usporiadávali za účasti aj ďalšieho spoluvlastníka, prečo rovnako nepostupovali aj voči právnomu predchodcovi žalobkyne a neusporiadali vzťahy aj voči nemu za jeho prítomnosti. Je absolútne vylúčené, aby v právnom štáte súd pri rozhodovaní právnej veci úplne odignoroval právny názor odvolacieho súdu, rozhodol v rozpore s ustálenou súdnou praxou a tým pádom aj v rozpore so zásadou právnej istoty a legitímneho očakávania a zároveň vychádzal zo svojich, ničím nepodložených domnienok a nekritického výkladu skutočností rozhodných v prospech jednej zo strán konania, a teda v neprospech druhej procesnej strany. Takéto závery a domnienky sú

podľa odvolateľky v rozpore so základným právom žalobkyne na nestranný a nezávislý súd v zmysle čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy SR.

13. Žalovaná v rade 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnila voči žalovaným náhradu trov odvolacieho konania.

14. Zdôraznila, že v celom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu a jeho dôvodmi. Podľa jej názoru sa súd prvej inštancie na podklade vykonaného dokazovania dostatočne vysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre rozhodnutie v tejto veci a na podklade náležite zisteného skutkového stavu, správne rozhodol. Napadnuté rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, a súd sa v ňom podrobne vysporiadal s vykonanými dôkazmi, na základe ktorých dospel k správnym skutkovým zisteniam. Okresný súd sa v napadnutom rozhodnutí dôsledne vysporiadal i s procesnou obranou žalovaných, že im svedčí vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, teda otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne a s tým, či vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam neprešlo na tretie osoby. Žalovaná v rade 1/ tiež zdôraznila, že žalobkyňa svoju žalobu, predmet sporu, o ktorom sa koná, skonkretizovala až jej zmenou zo dňa 12.10.2012, pripustenou uznesením okresného súdu zo dňa 18.10.2012. Žalovaná v rade 3/ spolu s manželom X. W. v záujme právneho usporiadania vzťahov k sporným nehnuteľnostiam, ktoré kúpili ešte od právneho predchodcu H. Y., V. Y. v roku 1963 a právneho predchodcu žalobkyne H. Y. v rokoch 1993 a 1995 boli zapísaní k týmto nehnuteľnostiam na list vlastníctva ako oprávnení držiteľia na základe notárskej zápisnice o držbe NZ 296/00. Od toho času sporné nehnuteľnosti užívali dobromyseľne, v dobrej viere, že sú ich vlastníckmi, neboli v držbe rušení ani X. Y. ani H. Y.. Naopak s H. Y. mali veľmi dobrý vzťah, čomu nasvedčuje korešpondencia medzi nimi založená v spise a výslovné prehlásenia H. Y. o predaji sporných nehnuteľností. O tom, že H. Y. sporné nehnuteľnosti za svojho života v roku 1993 a 1995 žalovanej v rade 3/ predal, mala vedomosť aj žalobkyňa a súrodenci H. Y., ktorú skutočnosť potvrdil brat žalobkyne vo svojej výpovedi na pojednávaní a tiež to potvrdili vypočutí svedkovia J. Y., prítomná na rokovaní medzi H. Y. a W., brat žalobkyne X. Y., ktorý aj uviedol, že na Obecnom úrade v Y. boli spolu so žalobkyňou a ďalšou sestrou F. K., kde sa riešil rozpor o cenu pozemkov a lesa, ktoré odpredal W. ich brat H. Y.. Vtedy bol urobený taký záver, že zo strany p. W. im bolo doplatených 30.000,- Sk. Jednalo sa vlastne o doplatok kúpnej ceny za pozemky, ktoré im predal brat H. Y. a tieto peniaze si súrodenci rozdelili po 10.000,- Sk. Aj na základe týchto právnych úkonov zakladajúcich vstup do oprávnenej držby, nadobudla žalovaná v rade 3/ vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Zápis oprávnenej držby žalovanej v rade 3/ a jej manžela na list vlastníctva na základe notárskej zápisnice NZ 296/00, ktorým nadobudli postavenie oprávneného držiteľa bol vykonaný katastrom dňa 09.02.2001 a bol len pokračovaním oprávnenej držby od roku 1993 a 1995. Žalobkyňa sa až zmenou žaloby zo dňa 12.10.2012 (t.j. po uplynutí doby 10 rokov od zápisu na list vlastníctva) domáhala k sporným nehnuteľnostiam aj, určenia, že tieto patria do dedičstva po neb. H. Y.. 10-ročná lehota na podanie žaloby však uplynula najneskôr do 09.02.2011, kedy sa p. W. s manželom stali vlastníckmi sporných nehnuteľností. Tento právny názor zodpovedá i právnenému názoru vyslovenému v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 47/2012. Z vykonaných dôkazov mal teda súd spoľahlivo preukázané, že H. Y. skutočne svoje pozemky v k. ú. Y., a teda aj sporné spoluvlastnícke podiely zapísané v protokole č. 47 pre k. ú. Y. ešte počas svojho života predal, a to tak, že v roku 1963 odpredal X. S. pozemok povyšve svojho domu za sumu 1.900,- Kčs a právny predchodca žalobkyne H. Y. ako spoluvlastník zapísaných nehnuteľností v PK protokole č. 47 pre k. ú. Y. v podiele 66/240 účasti, ktoré nadobudol titulom dedenia po poručiteľovi V. Y. v dedičskom konaní D 884/70 ešte za svojho života (zomrel 20.05.2001), tento spoluvlastnícky podiel predal, a to jednak obci Y. pod výstavbu rodinných domov pre X. Z. a X. a I. W., ktorým boli tieto pozemky následne odovzdané do osobného užívania. Následne v roku 1993 odpredal svoj podiel na týchto nehnuteľnostiach v časti od stavebného pozemku W. do potoka, smerom na chotár a v roku 1995 odpredal W. ďalšiu časť smerom až do chotára, kde je zahrnutý aj les a taktiež aj časť pod cestou za rodinným domom X. Z. a hriadok pri rieke. Na tento spoluvlastnícky podiel po H. Y. v PK protokole č. 47 pre k. ú. Y. pod B 28,29,39 spolu v podiele 66/240 účasti bolo vydané dňa 09.10.2000 notárske osvedčenie N 187/00, NZ 296/00 Notárskeho úradu JUDr. Kakačkovej v P. S. v prospech X. W. a jeho manželky I., rod. S., bytom Y. č. XXX, ktoré bolo dňa 09.02.2001 zapísané v katastri nehnuteľností pod č. Z 3232/2000. Tieto skutočnosti potvrdzujú jednak tzv. predajná zmluva zo dňa 17.10.1993, ktorou H. Y. potvrdil prevzatie sumy 10.500,- Sk a 3.500,- Sk, potvrdenie zo dňa 01.06.1995, na ktorom potvrdil prevzatie sumy 20.000,- Sk a následne mu bola poštovou zloženkou č. 00032 zo dňa 02.06.1995 zaslaná suma 30.000,- Sk. Túto skutočnosť tiež potvrdzuje aj čestné vyhlásenie žalobkyne zo dňa 16.07.2003, v ktorom potvrdila, že od manželov W. prevzala sumu 30.000,- Sk za odpredané nehnuteľnosti protokolu č. 47 k.ú. Y. a les s tým, že v budúcnosti si nebude viac robiť nároky na výplatu za odpredaj.

Predaj spoluvlastníckeho podielu v 66/240 účasti z PK protokolu č. 47 pre k. ú. Y. H. Y. manželom W. potvrdili aj vypočítaní svedkovia J. Y., brat žalobkyne X. Y., vtedy bol urobený taký záver, že zo strany W. im bolo doplatené 30.000,- Sk. Súd prvej inštancie teda vyhodnotil všetky vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti a dospel k správne mu zisteniu skutkového stavu i právne mu posúdeniu veci. Okrem toho neušlo pozornosti okresného súdu, že žalobkyňa ani tak nejde o predmet veci, ale táto len nie je spokojná s cenou zaplatenou žalovanou v rade 3/, jednak H. Y., jednak jej samotnej v roku 2003, ktorý dôkaz nasvedčuje presvedčeniu, že žalobkyňa sa „máli doplatok ceny“ poskytnutý jej žalovanou v rade 3/ v roku 2003. Z uvedeného dôvodu, keď žalobkyňa pri preberaní doplatku za pozemky v čestnom vyhlásení zo dňa 16.07.2003 prehlásila, že v budúcnosti si už nebude nárokovat' na výplatu za odpredaj, sa javí správne mu záver súdu prvej inštancie, ktorý žalobu žalobkyne napriek uvedenému vyhláseniu, prevzatíu finančnej hotovosti, bez toho, aby túto vrátila, podala žalobu, ktorou sa domáha toho, čo už raz predala, že podanie žalobkyne odporuje ust. § 3 Občianskeho zákonníka, keďže z jej strany sa jedná o zjavné zneužitie práva.

15. K tomuto vyjadreniu žalovanej podala vyjadrenie žalobkyňa v podaní zo dňa 05.01.2017, ktorá zotrvala na svojej argumentácii uvedenej v opravnom prostriedku.

16. Uviedla, že žalovaná v rade 1/ vo svojom podaní nespochybnila jediné tvrdenie žalobkyne uvedené v jej opravnom prostriedku. Navyiac žalovaná v rade 1/ uvádza vo svojom podaní nové tvrdenia, ktoré označila odvolateľka za nezmyselné. Najpodstatnejšou je skutočnosť, že žalovaná v rade 1/ v opise sledu udalostí, ktorými malo dôjsť k nadobudnutiu vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam neoznačila žiaden relevantný právny titul, ktorý by odôvodňoval oprávnenosť držby žalovaným, čo je „conditio sine qua non,“ čiže nevyhnutnou podmienkou vydržania. Pokiaľ žalovaná citovala z rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo 47/2012, žalobkyňa citovala z neho nasledujúcu časť : „... a neboli zistené žiadne skutočnosti, v dôsledku ktorých by v dobe 10 rokov (plynúcej odo dňa jej zápisu do katastra) došlo k prerušeniu vydržacej doby pre stratu dobromyseľnosti a tým pádom aj oprávnenej držby (žalobca takéto skutočnosti ani netvrdil),... Na rozdiel od skutkového stavu v uvedenej veci však v tomto konaní žalobkyňa i žalovaná v rade 3/ zhodne tvrdili, že žalovaní boli od roku 2003 žalobkyňou rušení držby sporných nehnuteľností. Z tohto dôvodu minimálne od roku 2003 nebola ich držba nerušená a dobromyseľná, a teda ani oprávnená, v dôsledku čoho minimálne od toho času k prerušeniu ich vydržacej lehoty. Za nezmyselné označila žalobkyňa tvrdenie žalovanej v rade 1/, o tom, že k uplatneniu jej nároku došlo až zmenou návrhu zo dňa 12.10.2012, a preto minimálne od 09.02.2011 sú už žalovaní vlastníckmi sporných nehnuteľností. Žalobkyňa sa totiž od začiatku konania, to znamená od podania žaloby zo dňa 15.04.2009 doručenej súdu dňa 17.04.2009 domáha určenia vlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným pôvodne v PK protokole č. 47 k. ú. Y. v spoluvlastníckom podiele 66/240. Vzhľadom na vykonaný ROEP v čase podania žaloby na súd príslušná správa katastra mala problém zidentifikovať nehnuteľnosti uvedené pôvodne v PK protokole č. 47 pre k. ú. Y. s nehnuteľnosťami zapísanými na rôznych listoch vlastníctva pre k. ú. Y.. Samotnými zmenami žaloby v priebehu súdneho konania však nedošlo k rozšíreniu ani zúženiu žalobného nároku a po celý čas sa toto konanie týkalo výlučne nehnuteľností zapísaných pôvodne v PK protokole č. 47 k. ú. Y.. Zmena žalobného návrhu zo dňa 12.10.2012 bola uskutočnená na výzvu súdu zo dňa 20.09.2012 z dôvodu, že po predchádzajúcej zmene žalobného návrhu v petíte žaloby nebolo uvedené v akom spoluvlastníckom podiele sa žalobkyňa domáha určenia vlastníctva (v žalobe zo dňa 15.04.2009 však bol tento spoluvlastnícky podiel uvedený). Sám súd v predmetnej výzve na doplnenie petitu žalobného návrhu uviedol, že do úvahy prichádza spoluvlastnícky podiel vo výške 66/240, čiže táto skutočnosť bola zrejmá aj súdu. Nie je preto pravdivý záver žalovanej, že minimálne od 09.02.2011 sú žalovaní vlastníckmi sporných nehnuteľností, pretože k tomuto vydržaniu by muselo dôjsť v priebehu súdneho konania o určenie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam.

17. K tomuto podaniu žalobkyne ostatné subjekty zúčastnené v konaní nepodali vyjadrenie.

18. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil vo výroku vo veci samej i v závislých výrokoch o trovách konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. K odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza :

20. Žalobkyňa sa v tomto konaní domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným pôvodne v PK protokole č. 47 pre k. ú. Y.. Svoju žalobu žalobkyňa odôvodnila tým, že na základe osvedčenia o dedičstve vydaného Okresným súdom v Nitre sp. zn. D 1432/01, Dnot 114/01 dňa 20.06.2002, právoplatným 08.07.2002, nadobudla po poručiteľovi H. Y., zomrelom XX.XX.XXXX, spoluvlastnícke podiely k nehnuteľnostiam v k.ú. Y., zapísané v PK protokole č. 47, r.č.1 až 9 a to podiely pod B 28 a 29 v 1/12 úč. (20/240) a pod B 39 v 46/240 úč., spolu v podiele 66/240 úč. Dedičstvo žalobkyne však nebolo v plnom rozsahu zapísané do katastra nehnuteľností a to z dôvodu, že Správa katastra v Námestove žalobkyni oznámila listom zo dňa 17.07.2003, že na PK protokole č. 47 na podiely pod B 28, 29 a 39 bolo už dňa 09.02.2001 zapísané osvedčenie o držbe č. Z 3232/2000 (NZ 296/00) v prospech X. W. a I. W., Y. XXX. Na PK protokole č. 47 k.ú. Y. boli založené listy vlastníctva (LV) č. XX a č. XXXX, na ktorých boli ako spoluvlastníci evidovaní aj H. Y. v podiele 20/240 úč. a X. Y. v podiele 46/240 úč., ktoré boli predmetom dedičstva a ktoré mala nadobudnúť žalobkyňa. Podľa súčasných údajov katastra na nehnuteľnosti bol medzičasom založený nový LV č. XXXX pre k.ú. Y., a to vo vzťahu k nehnuteľnostiam a ich vlastníkom pôvodne zapísaným na LV č. XXXX a nový LV č. XXXX pre k.ú. Y. vo vzťahu k nehnuteľnostiam a vlastníkom pôvodne zapísaným na LV č. XX. Na oboch nových listoch vlastníctva (LV č. XXXX a LV č. XXXX) je zapísaná žalovaná v 1/ rade ako ich spoluvlastníčka, ktorá predmetné nehnuteľnosti dostala darom v roku 2003 od rodičov X. a I. W.. V danom prípade ide o podiely, ktoré mali byť predmetom osvedčenia o držbe č. Z 323/2000 (NZ 296/00), podľa prípisu Správy katastra Námestovo zo dňa 17.07.2003 vo vzťahu k PK protokolu č. 47, konkrétne podiely pod B 28, 29 a 39, ktoré boli predmetom dedičstva a patria žalobkyni. Žalovaná v 1/ rade a ani jej právni predchodcovia neboli a nie sú oprávnenými držiteľmi podielov, ktoré osvedčovali, t.j. podielov H. Y. vo výške 20/240 úč. a X. Y. vo výške 46/240 úč. z PK protokolu č. 47 pod B 28, 29 a 39. Jedinou oprávnenou osobou k týmto podielom titulom dedenia je žalobkyňa. Žalobkyňa má teda naliehavý právny záujem na podanej žalobe v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, (do 30.06.2017 podľa § 80 písm. c) O.s.p.), nakoľko žalovaná v 1/ rade je zapísaná ako vlastníčka sporných nehnuteľností a zmenu tohto stavu môže prívodiť len súdne rozhodnutie v tejto veci ako podklad pre vykonanie zápisu v katastri nehnuteľností. Žaloba došla na súd dňa 17.04.2009, kedy začalo konanie v tejto veci a týmto momentom jednoznačne došlo k prerušeniu vydržacej doby na základe vydaného osvedčenia pre stratu dobromyseľnosti a tým pádom aj oprávnenej držby.

21. Žalovaní svoju procesnú obranu v spore založili na tom, že sporné nehnuteľnosti vydržali.

22. Ako už opakovane odvolací súd poukazoval vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach na ustálenú judikatúru napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/49/2010 zo dňa 29.03.2011, z ktorého cituje: „Vlastníctvo je v našom právnom poriadku chápané ako najvyššia právna moc nad vecou. Tento obsah vlastníckeho práva je vyjadrený priamo v ust. § 123 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je vlastníkom v medziach zákona oprávnený právo vec držať (ius possidendi), právo vec užívať (ius utendi), právo požívať jej plody a úžitky (ius fruendi) a právo s vecou nakladať (ius disponendi). Právo vec držať, nazývame tiež právom držby, znamená právo nakladať s vecou ako vlastnou. Ide o východiskové oprávnenie vlastníka, ktoré je nevyhnutným predpokladom pre výkon jeho ostatných vlastníckych oprávnení.

23. Vydržanie patrí k všeobecným originárnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a pojmovo predstavuje nadobudnutie vlastníckeho práva dlhodobou držbou oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. K zákonným predpokladom vydržania okrem spôsobilého predmetu vydržania (veci, ku ktorým nemožno nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním, negatívne vymedzuje cit. ust. § 134 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 509/1991 Zb.) patria: a) nadobúdateľ je oprávneným držiteľom veci po celú vydržaciú dobu, b) nepretržitosť vydržacej doby, ktorou je neprerušovaný stav držby predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby, ktorá je pri nehnuteľnostiach desať rokov. Prekážkou nepretržitosti nie je právne nástupníctvo, pretože právny nástupca si do vydržacej doby môže započítať aj dobu, po ktorú vec oprávnené držal jeho právny predchodca. Plynutie vydržacej doby je pretrhnuté vtedy, ak držiteľ prestane byť dobromyseľný alebo prestane nakladať s vecou ako so svojou.

24. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Rozlišujúcim znakom medzi držbou oprávnenou a neoprávnenou je teda dobromyseľnosť, resp. nedobromyseľnosť držiteľa, pričom otázku dobromyseľnosti je potrebné

posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti“. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú aj okolnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia (právneho titulu), teda tzv. uchopenia sa držby. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva.

25. V dobrej viere je teda držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec alebo vykonávané právo patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle, ktorý sa môže vzťahovať k právnym skutočnostiam, k osobám alebo k právnej úprave. Základom oprávnenej držby je teda ospravedliteľný omyl. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou opatrnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. O ospravedliteľný omyl naopak nejde vtedy, ak mýliaca sa osoba z nedbalosti nevyužila možnosť overiť si skutočnosti rozhodujúce pre uskutočnenie právneho úkonu. Omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ držby ujíma (právny omyl) ospravedliteľný nie je. Preto ak sa niekto uchopí držby nehnuteľností na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľností, nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, ak je presvedčený, že takáto zmluva k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje a jej zápis v katastri nehnuteľností je len formálnym úkonom. Držba nehnuteľností, ktorá sa o takú zmluvu opiera, nemôže viesť k vydržaniu. Keďže podanou žalobou žalobkyňa spochybnila postavenie žalovaných ako oprávnených držiteľov na základe notárom vydaného osvedčenia, bolo na žalovaných, aby preukázali existenciu oprávnenej držby predmetných nehnuteľností. Postavenie X. W. a I. W., bytom Y. XXX ako oprávnených držiteľov na základe zápisu osvedčenia o držbe č. Z 3232/2000, NZ 296/00 zapísaného do katastra nehnuteľností dňa 09.02.2001 bolo však podaním žaloby žalobkyňou na súd žalobu dňa 17.04.2009 spochybnené. V tejto žalobe bol jednoznačne vymedzený predmet sporu a vstup žalovaných v rade 2/ a 3/ do konania súd pripustil uznesením č.k. 2C/52/2009-77 zo dňa 13.01.2011, právoplatným dňa 25.01.2011. Ak žalobkyňa v podanej žalobe žiadala určiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktorých vlastníckmi sú žalovaní v rade 1/ až 3/, žalovaných v konaní zaťažuje dôkazné bremeno, na preukázanie splnenia všetkých podmienok pre vydržanie sporných nehnuteľností z ich strany.

26. Okrem toho odvolací súd uvádza, že pokiaľ okresný súd zamietol žalobu žalobkyne o určenie vlastníckeho práva s poukazom na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, takýto postup je v rozpore s ustálenou judikatúrou.

27. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

28. Uvedené zákonné ustanovenie umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnu ochranu uplatňovaného práva. Aplikácia tohto ustanovenia umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občiansko-právnych vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení.

29. Argumentácia okresného súdu v tomto smere prehliada, čo je predmetom tohto konania - v preskúmvanej veci sa ten, kto o sebe tvrdí, že je vlastníkom nehnuteľností (žalobkyňa), domáha žalobou určenia svojho vlastníckeho práva. Záujem vlastníka na určitosti a nespornosti právnych vzťahov k nehnuteľnosti v jeho vlastníctve (a na zosúladení v katastri nehnuteľností evidovaného stavu so stavom právnym) je záujem všeobecne akceptovateľný. Takýto výkon vlastníckeho práva sám o sebe nie je v rozpore s dobrými mravmi. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 144/2010 zo dňa 30.03.2011, ale aj rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo 1917/2004 zo dňa 22.03.2005 a 22Cdo 471/99 zo dňa 04.05.1999. Dôvod, pre ktorý okresný súd opätovne žalobu zamietol preto neobstojí.

30. Naviac odvolací súd zdôrazňuje, že ak bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP, predtým § 226 OSP). Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom súdu vyššieho stupňa je vykonaním ústavného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou, a nie prekážkou (Ústavný súd ČR, PL.ÚS 37/03). Princíp viazanosti prvoinštančného súdu právnym názorom odvolacieho súdu je legislatívnym premietnutím práve princípu právnej istoty a zákazu svojvôle do súdneho rozhodovania. Bez zmeny skutkového stavu ktorá doposiaľ nebola v prejednávanej veci zistená, nie je prípustné, aby okresný súd nerešpektoval právný názor vyslovený opakovane v zrušujúcom uznesení odvolacím súdom. V opačnom prípade sa jedná o prejav svojvôle v jeho rozhodnutí, ktorý je a ústavne nekomformný a všeobecne neakceptovateľný.

31. Okrem toho je napadnuté rozhodnutie okresného súdu je nepochybne i prekvapivým rozhodnutím, pretože okresný súd neupozornil procesné strany pred svojím rozhodnutím na možnosť aplikácie ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka na prejednanú vec a neumožnil procesným stranám sa k takémuto právnomu posúdeniu vyjadriť.

32. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

33. Právo na spravodlivý proces je v Ústave Slovenskej republiky garantované v jej siedmom oddiele druhej hlavy (čl. 46 až čl. 50) a je primárnym ústavným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov verejnej moci Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie jeho ochrany, a tým aj ústavnoprávnym východiskom zákonných úprav jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Priestor pre ňu vytvára čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon. Aplikácnym ústavnoprávnym limitom je čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. I. ÚS 56/01, I. ÚS 1/03, I. ÚS 226/03). Základné právo na súdnu ochranu garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje každému právo na prístup k súdu a právo na určitú kvalitu súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom, t. j. právo na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 233/04, IV. ÚS 95/07). Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno interpretovať ako právo na to, aby bol účastník konania (procesná strana) pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Neúspech v súdnom konaní nemožno automaticky považovať za porušenie základného práva. Podľa judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 345/09) základné právo na súdnu ochranu je základným právom na spravodlivý proces, ktoré tvorí jeden z významných princípov právneho štátu (čl. 1 ods. 1 ústavy). Právo na spravodlivý proces je subjektívne verejné právo každého účastníka právom upraveného konania voči štátu (jeho orgánom), ktorého podstata spočíva v tom, že štát je povinný zabezpečiť každému právo na spravodlivý výsledok konania.

34. Z obsahu napadnutého rozhodnutia nevyplýva, prečo sa okresný súd opakovane neriadil právnym názorom odvolacieho súdu, bez toho, že by došlo v súdnej veci k zmene skutkového stavu, ktorá by takýto jeho postup odôvodňovala. Naopak vo svojom rozhodnutí okresný súd nerešpektoval judikatúru najvyšších súdnych autorít vzťahujúcu sa na danú vec a opakovane žalobu zamietol, pričom procesné strany obral aj o možnosť reagovať na možnosť aplikácie zákonného ustanovenia, ktoré doposiaľ pri rozhodovaní sporu nebolo použité.

35. Popísané pochybenia v postupe okresného súdu považoval odvolací súd za tak podstatné, ktoré ho viedli k opätovnému zrušeniu jeho meritórneho rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nesprávny postup súdu prvej inštancie v takomto rozsahu by nemal naprávať odvolací súd, ktorý je spravidla určený na to, aby náležite vykladal a aplikoval právo v opravných konaniach. Účelom fungovania opravného súdu je na kvalitatívne vyššej úrovni, na základe opravných prostriedkov, preskúmať, či sa na súde prvej inštancie dosiahol účel civilného sporového konania vyjadrený v článkoch 2, 3 a 6 CSP v spojitosti s článkom 46 a nasl. Ústavy SR, a nie nahrádzať podstatné pochybenia v postupe prvoinštančného súdu.

36. V ďalšom konaní okresný súd vytýči vo veci pojednávanie, na ktoré predvolá strany sporu, vykoná dokazovanie na základe dôkazov označených a predložených obidvomi procesnými stranami a vysporiada sa aj s prípadnými ich ďalšími návrhmi na doplnenie dokazovania. Po doplnenom dokazovaní súd prvej inštancie opätovne rozhodne o nároku žalobkyne uplatnenom žalobou, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie (§ 391 ods. 2 CSP).

37. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, a tiež o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

38. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)